

ARDENGO SOFFICI: MEDARDO ROSSO, Firenze Vallecchi ed. 1929, 206 11. 42 táblaképpel, 8°.

Fényes múlt, nagyszerű előzmények után a XIX. században a művészi hegemonia Itáliáról Franciaországra szállott át. Franciaországból indulnak ki a XIX. század folyamán azok az új szellemi áramlatok, amelyek meghódítják és átalakítják az európai államokat.

Itália művészete a XIX. században két irányval viaskodik, a múlttal és a jelenel. A harcban egyformán fáradt ellenfelek állnak egymással szemben. Az egyik fél fáradt epigonja a dicső ősöknek, a másik pedig az Itáliában talált vesztelt idegen áramlatoknak keres szülőfötte. Ebben a sivár korban magányos hegycsúcsként áll, egy csak Olaszországon kívül ismert és méltott művész — Medardo Rosso — (1858—1928). Torinóban született s már igen korán Franciaországba vándorolt és itt is alakult ki művészi egyénisége. Rosso idegenkedett a klasszikus művészettől, (Firenzét minden utazásában elkerülte) és mégis öntudatlanul, lelke mélyén a mindent idealizáló, hangos külsőségektől irtózó spirituális olasz művészetnek gyermeke. Poetikusan fogta fel a külső világot, csak a fény és árnyék adta meg számára egy tárgy való létezését és ezt az igazságot igyekezett kifejezni művészetében, szobrászatában, rajzaiban egyaránt. Művészete tisztán intuitív, megérezte egy új világ keletkezését és megtalálta az ennek megfelelő új kifejezési eszközt, a modern siflust, melyet azután még nagyobb erővel fejlesztett tovább tanítványa Rodin, akitől csak kevesen tudják azt, hogy a hellenisztikus művészet, a gotikus katedrálisokon kívül tanító mestere egy olasz kortársa Rosso, tőle tanulta az impresszionista szobrászat alapvető tanait és nála látta ennek első megfogalmazását.

Rosso számos kiállítást rendezett. Párisban, Londonban (Burne Jones és Rosettivel állított ki) Bécsben, Rómában, Velencében, *Pályája elején Munkácsy Mihály érdeklődött művészete iránt és segítette a fiatal művészt*, amikor a George Petit galeriában, és a „Les Independants”-ok kiállításán megismerkedett munkáival.

Ennek a kétségtelemill markáns és a művészet-történetben nyomot hagyó művészegyéniségnek szentelt könyvét a finom tollú művészeti író, Ardeno Soffici, aki Rossonak akkor is zászlóvivője volt, amidőn Itáliában egyáltalában nem ismerték és nem méltányolták művészetét. Könyve elejétől végig dühirambusa Rossonak és egyben kemény, sokszor igaztalan ostromcsapás a modern olasz művészetre és művészeti kritikára. Dicsérjük bátor nyíltságot, magával ragadó lelkességét, amellyel sűrűre száll, hogy Rosso valóban jelentékeny művészetét megismertesse, de határozottan elítéljük azt, hogy olyan személyeskedő ízi írándásokba bocsátkozik, melyek pl. megtagadják Ugo Ojetti

és körétől azt, hogy ők új színt, új értéket jelentenek a modern olasz művészetben és művészeti kritikában. Soffici ugyanabba a hibába esett, mint az a kritika, amely nem vette észre Rosst, nem igyekszik megérteni és megbocsájtani mások szellemi szükségleteit, mások elképzelését, mások alkotását.

Kár, hogy tanulmánya nem genetikusabb, teljesen hiányzik belőle Rosso művészi fejlődésének pontosan megrajzolt vonala, ami pedig igen érdekes tanulmány tárgyát jelölhetné és amely egyben magyarázatul szolgálhatna bizonyos tekintetben arra nézve is, hogy az impresszionizmus Itáliában miért nem tudott olyan erős gyökereket verni, mint más északabbra fekvő országokban. *Dr. Wolf Rózsa,*

KIÁLLÍTÁSOK:

Kotász Károly festőművésznek *Zürichi* kiállítását, melyről folyóiratunk ez évi 4. számában tettünk említést, az 6. müncheni gyűjteményes kiállítása követte *Július* 4-én az ottani Galerie Paulusban. A kiállítás védőjéül müncheni képviselőnk, *Vellies László* követségi tanácsost nyertek meg, dr. Goldenberger bajor vallás- és közoktatásügyi miniszter Pilar és Klara bajor királyi hercegnők, dr. v. Borscht müncheni v. főpolgármester, Dörnhöffer titkos tanácsos, képviselői igazgató, gróf Capasso Torre olasz főkonzul, jánosalmi Nemes Marcell, München társadalmi életének, művészköreinek vezető-egyéniségei jelenlétében nyitotta meg. A bajor sajtó sok rokonszenvvel méltatta a magyar művész alkotásait.

Július hó 11-én nyílt meg az *Orsz. M. Iparművészeti Társulat* kiállítása a Technológiai Múzeum helyiségében; ugyanezen hó 13-án az *Orsz. M. Képzőművészeti Társulat Szent Imre emlékkiállítása* a városligeti múcsarnokban; *augusztus* hó 15-én az „*Árpád-házi Szentek modern egyházművészeti kiállítás*” a Nemzeti Szalonban; ugyanezen hó 31-én a *Szolnoki Művészeti Egyesület* őszi kiállítása az ottani művésztelepen; szeptember hó 6-án a *XII. Nemzetközi építész-kongresszus* alkalmából a „*Magyaros Építő-stílus Törekvések*” kiállítása a Nemzeti Szalonban s másnap szeptember hó 7-én a *Nemzetközi építészeti tervkiállítás* a városligeti múcsarnokban.

Feladó szerkesztő: Dr. Majovszky Pál

Főmunkatárs: Dr. László Béla

Kiadó: Ormos György

Magyar Művészet 1930. 7. szám

Szerkesztőség: VII., Erzsébet-körút 7. II.